

Prikaz slučajeva kršenja osnovnih ljudskih prava u Srbiji 20. oktobar - 2. novembar 2023. godine

Sloboda izražavanja

Bakarec vređao televizije N1 i Novu S

Već na prvoj sednici jesenjeg zasedanja, poslanik Srpske napredne stranke Nebojša Bakarec iskoristio je priliku da vređa televizije N1 i Novu S nazvavši ih “Šolakovim”, “piratskim” i “privilegovanim od strane Luksemburga”. Bakarec, koji je ujedno i predsedavajući Odbora za kulturu i medije, etiketirao je pomenute medije komentarišući predloge dva zakona o medijima, za koje smatra da su “sjajni” i “proevropski” uprkos brojnim nedostacima na koje su novinarska i medijska udruženja ukazivala. Kako su izbori najavljeni za decembar očekuje se da će se i napadi i targetiranje kritičkih medija u predstojećem periodu intenzivirati. Pored Bakareca, i ministar unutrašnjih poslova Bratislav Gašić iskoristio je priliku da se obračuna sa kritički nastrojenim medijima za koje je rekao da “ne plaćaju ni jedan dinar poreza Srbiji”.

Novinarima onemogućen pristup suđenju

I pored toga što su posedovali akreditacije, članu Stalne radne grupe za bezbednost novinara Veranu Matiću i novinarki TV Insajder onemogućen je pristup glavnom pretresu na suđenju kontroverznom biznismenu iz Vranja Dejanu Nikoliću Kantaru. Stražar je rekao da je razlog što ne može da ih pusti gužva u sudnici. Matić je za medije izjavio da su sudnicu popunili prijatelji Nikolića. Podsećamo, Viši sud u Vranju potvrdio je 9. avgusta, prvostepenu presudu protiv Dejana Nikolića Kantara, koji je osuđen na godinu i po dana zatvora zbog ugrožavanja sigurnosti vlasnice OK radija Olivera Vladković i finansijske direktorke Svetlane Ivanove. Kantar je na različite načine tokom suđenja pokušavao da opstruira rad suda i odloži donošenje presude.

Nenad Kulačin ponovo na meti pretnji

Autor podkasta “Dobar, loš, zao” Nenad Kulačin, ponovo se našao na meti pretnji putem društvenih mreža, objavila je organizacija SafeJournalists. Kulačin je samo ove godine tužilaštvu prijavio 8 pretnji, a do danas je doneta samo jedna odluka o odbacivanju krivične prijave, dok su ostali predmeti i dalje u tužilaštvu. Podsećamo, drugi autor ove emisije, Marko Vidojković, je zbog ozbiljnosti i učestalosti pretnji kojima je izložen relociran iz zemlje u martu mesecu ove godine. Ovo je još jedna u nizu velikog broja pretnji upućenih novinarima/kama u Srbiji gde je od početka godine registrovano 56 slučajeva pretnji i napada na novinare/ke, prema izveštaju Asocijacije nezavisnih elektronskih medija (ANEM).

Vladimir Đukanović tužio novinara Vuka Cvijića

Funkcioner i poslanik Srpske napredne stranke Vladimir Đukanović tužio je novinara NIN-a Vuka Cvijića za duševne bolove i tražio je odštetu od 1,1 milion dinara. Đukanović je tužio novinara zbog objavljivanja službene beleške sa suđenja u kojoj policijski inspektor Slobodan Milenković, koji je otkrio Jovanjicu, navodi da su mu Đukanović i biznismen Aleksandar Papić, preko posrednika, nudili mito od sto hiljada evra da zataška ceo slučaj. Rodoljub Šabić, advokat i bivši Poverenik za informacije od javnog značaja, izjavio je da je ovo pokušaj “zastrašivanja svih novinara koji imaju hrabrosti da pišu o kriminalu, korupciji, zloupotrebama i vezama pripadnika političke elite sa organizovanim kriminalom”. Ovo je još jedna u nizu SLAPP tužbi koje za cilj imaju sprečavanje kritičkog i profesionalnog izveštavanja novinara/ki.

Kažnjen hotel u vlasništvu ministra zbog zabrane debate o slobodi govora

Niški hotel “New City” u vlasništvu ministra bez portfelja Novice Tončeva, kažnjen je odlukom Privrednog suda novčanom kaznom, jer je 2019. otkazao debatu o slobodi govora. Debatu je organizovao Institut za evropske poslove, a sud je nakon 4 i po godine presudio da je odluka hotela da otkaže salu organizatorima skupa doneta iz političkih razloga. Otkazivanje sala neposredno pred zakazane događaje ili nemogućnost da se iste uopšte zakupe je problem sa kojim se OCD i predstavnici opozicionih političkih partija često suočavaju, što je direktan pokušaj gušenja kritičke misli i slobode izražavanja. Iako je presuda suda značajna, vremenski rok u kojem je presuda doneta nije ohrabrujuć. Iz Instituta su saopštili da incidenti poput ovog slučaja, “narušavaju demokratske procese i ograničavaju pristup javnim prostorima za dijalog”.

Sloboda udruživanja

Aktivistkinja izbačena sa događaja u organizaciji opštine

Aktivistkinja i penzionerka Branislava Tatić izbačena je iz sale lokalnog bioskopa u kojoj je 20. oktobra organizovana javna dodela Oktobarskih nagrada opštine Bačka Palanka. Iako je događaj bio otvoren za sve građane/ke, obezbeđenje je na silu izbacilo aktivistkinju iz zgrade, ispred koje je sačekala policija. Nije poznato zbog čega je obezbeđenje nasilnički izbacilo penzionerku Branislavu Tatić, ali jedan od razloga može biti to što je aktivistkinja nosila majicu na kojoj je pisalo "Ostavke", što je poruka vlastima Bačke Palanke, koju građani/ke šalju od tragičnih događaja u julu mesecu, kada su nakon oluja od strujnih kablova nastradali deda i njegov unuk. Usled neopravdanog i nasilnog pristupa obezbeđenja, Branislava Tatić je prilikom izbacivanja zadobila povrede u predelu podlaktica.

Napadnut aktivista

Ekološki aktivista i jedan od organizatora protesta protiv nasilja u Čačku, Jevđenije Julijan Dimitrijević, napadnut je posle protesta u centru grada. Dva maskirana mladića napala su aktivistu i "preneli mu pozdrave od advokata Ivana Čvrkića". Advokat je negirao da je imao ikakvu ulogu u ovom napadu. Vrlo je važno da nadležni organi procesuiraju napadače, kako bi jasno bila poslata poruka da je nasilje nedopustivo i da teror i pritisak nad aktivistima/kinjama mora stati.

Pretnja smrću Aidi Ćorović

U Vrbasu je osvanuo grafit kojim se poziva na ubistvo aktivistkinje Aide Ćorović. Pored rečenice "Ubiti Aidu Ćorović po viđenju", naslikan je i grafit sa likom Ratka Mladića. Nedavno je Ćorović osuđena za kršenje javnog reda i mira, zbog toga što je u novembru 2021. godine jajima gađala mural posvećen Ratku Mladiću. Na ovaj način, institucije sistema stale su na stranu ekstremnih desničara koji veličaju ratne zločince i šire mržnju i netrpeljivost u društvu, dok je aktivistkinja za ljudska prava ponovo stavljena u situaciju životne ugroženosti.

Tabloidna kampanja protiv BCBP-a

Beogradski centar za bezbednosnu politiku (BCBP), direktor Igor Bandović i zamenik direktora ove organizacije Bojan Elek, našli su se na meti organizovane tabloidne kampanje. Najpre je u tabloidu "Alo" objavljen tekst "Umalo izbila tuča! Bojan Elek optužio Igora Bandovića da je ukrao 300.000 evra od sponzora", a potom su i drugi prorežimski tabloidi delili ovu vest. Tabloidne kampanje su karakterističan način obračunavanja vlasti sa kritički orijentisanim nevladinim organizacijama koje se bave važnim društvenim pitanjima. Nacionalni konvent o Evropskoj uniji osudio je "zlonamernu i organizovanu kampanju" protiv BCBP-a i dodaju da je "sistematska zloupotreba tabloida i drugih medija u svrhu rušenja reputacije organizacija civilnog društva postala svakodnevna pojava u Srbiji".

Pritisci i progon predstavnika Sindikata radnika pošte Sloga

Udruženi sindikati Srbije "Sloga" osudili su progon predstavnika Sindikata radnika pošte Sloga, Stefana Mitrovića i Zorana Pavlovića. Mitrović i Pavlović dobili su novi aneks Ugovora o radu, a ukoliko ga ne potpišu preći im otkaz. Takođe se i poštarima u obustavi rada, koji ne pripadaju ni jednom sindikatu preći opomenama pred otkaz. Pritisci na zaposlene u JP Pošta Srbije intenzivirali su se od kako su zaposleni ovog preduzeća stupili u štrajk zbog „nepodnošljivog socijalnog siromaštva i obima posla na koje rukovodstvo uopšte ne reaguje i godinama unazad daje prazna obećanja“. Nedopustivi pritisci kojima su sindikalni predstavnici i zaposleni izloženi predstavlja grubo kršenje slobode udruživanja radnika/ca.

Uslovne kazne za napadače na kafić "Crni ovan"

Dvojica napadača na kafić i goste lokala "Crni ovan" u Novom Sadu, osuđeni su na uslovne kazne zatvora zbog napada koji se desio 15. januara ove godine. Tom prilikom povređen je vlasnik lokala Bojan Šovljanski i njegov kolega, a naneta je i imovinska šteta ovom kafiću, poznatom kao mesto okupljanja anti-fašista. Kafić je često na meti napada pripadnika neofašističkih grupa, a samo ove godine kafić je napadnut čak 9 puta. Uslovne kazne za napadače ne daju nadu da će time biti sprečeni ponovni slični napadi koji ugrožavaju bezbednost svih onih koji se okupljaju na ovom mestu.

Mišljenja iznesena u ovoj publikaciji ne predstavljaju nužno mišljenja Fondacije Kuća ljudskih prava.

Opinions expressed in this publication do not necessarily represent those of the Human Rights House Foundation.